

УДК 007:001.891:327.8:355.4(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.3.2/46>**Федотова О. О.**<https://orcid.org/0000-0002-5665-8712>

Маріупольський державний університет

Олійник І. В.

Маріупольський державний університет

ІНФОРМАЦІЙНА ПРОТИДІЯ ЯК ДОМІНУЮЧИЙ НАПРЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАБРИК ДУМОК В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

У статті здійснено комплексний аналіз трансформації інформаційної діяльності українських фабрик думок (*think tanks*) в умовах повномасштабної російської агресії. Обґрунтовано тезу про те, що під впливом викликів воєнного часу інформаційна протидія перетворилася з допоміжної функції на домінуючий вектор роботи вітчизняних експертних осередків. Автори доводять, що сучасна структура аналітичної діяльності інтегрувала дослідницьку функцію безпосередньо в систему забезпечення національної безпеки, зробивши мозкові центри повноцінним когнітивним щитом держави. Детально висвітлено процеси адаптації методологічного інструментарію до потреб воєнного стану. Виявлено закономірності жанрової еволюції аналітичного продукту: зафіксовано перехід від класичних звітів (*policy papers*) до лаконічних прикладних форматів, як-от оперативні дайджести, інтерактивні мапи, відеороз'яснення та спростування у вигляді цифрових карток для соціальних мереж. На прикладі діяльності Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (проект *Spravdi*) та інших провідних інституцій продемонстровано, як швидкість та візуалізація комунікації впливають на когнітивну стійкість суспільства до ворожих інформаційно-психологічних операцій. Особливу увагу приділено міжнародному виміру діяльності українських фабрик думок. Розкрито механізми їхньої участі у викритті глобальних дезінформаційних кампаній агресора, зокрема в ході реалізації масштабної операції «*Doppelgänger*» (Двійник). Доведено, що підготовка доказової бази для міжнародних санкцій через аналітичні звіти стала проявом нової інтелектуальної суб'єктності України на світовій арені. У статті аргументовано, що поєднання методичної неупередженості з чіткою ціннісною позицією не послаблює об'єктивність експертизи, а підвищує її публічну значущість та ефективність як інструмента публічної дипломатії. У висновках наголошено, що попри фінансові виклики та кадрове виснаження, вітчизняні фабрики думок успішно трансформують експертне знання у вагомий інструмент міжнародного впливу та стратегічного планування, виступаючи проєктувальниками повоєнної відбудови та гарантами демократичного розвитку України.

Ключові слова: фабрики думок, аналітичні центри, інформаційна протидія, аналітика, дезінформація, когнітивна стійкість, публічна дипломатія, інтелектуальна суб'єктність, повномасштабна війна.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної нестабільності роль інтелектуальних осередків, відомих як «фабрики думок» (*think tanks*), виходить за межі суто традиційного консультування. Для України період після 24 лютого 2022 р. став часом життєво важливих викликів, де інформаційний простір перетворився на повноцінне поле бойових дій. У цьому контексті діяльність вітчизняних аналітичних центрів набуває

нового значення, оскільки вони трансформуються у суб'єктів інформаційного спротиву, забезпечуючи державу та суспільство не лише якісною експертизою, а й засобами когнітивного захисту.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю теоретичного осмислення та практичного аналізу аспектів адаптації вітчизняних мозкових центрів до умов повномасштабної агресії. По-перше, виникає потреба у вивченні нових

жанрів аналітичної роботи, поява яких зумовлена швидкістю сучасних комунікацій. По-друге, окремого аналізу потребує роль експертних спільнот у формуванні міжнародної суб'єктності України та протидії глобальним дезінформаційним кампаніям. По-третє, важливим є дослідження взаємозв'язку між аналітичним моніторингом суспільних настроїв та плануванням поствоєнного відновлення.

Таким чином, вивчення досвіду українських think tanks як активних учасників інформаційної протидії дозволяє не лише з'ясувати їхній внесок у національну безпеку, а й розробити нові моделі взаємодії між експертним середовищем, громадянським суспільством та державними інституціями в умовах повномасштабної агресії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне підґрунтя дослідження ролі експертних спільнот у взаємодії з державою закладено у працях К. Кандагури [3]. Питання інформаційного спротиву та протидії дезінформації досить детально висвітлені у роботах Н. Громадської та А. Корнієнко, де наголошується на здатності центрів працювати в умовах проведення глибокого аналізу та налагодження стратегічних комунікацій [1; 4]. Водночас безпековий вимір діяльності think tanks та їхній вплив на оборонне планування у 2024–2026 рр. відображено у публікації А. Шевченка [9].

Особливу увагу моніторингу суспільної адаптованості та ціннісних трансформацій приділяють фахівці Центру Разумкова, НІСД та Фонду «Демократичні ініціативи», чії доповіді стали основою для розуміння «суспільства, трансформованого війною» [7; 8; 10; 11]. Однак, попри наявність низки детальних розробок, дослідження жанрової еволюції аналітичного продукту (переходу до лаконічних цифрових форматів) та його безпосереднього впливу на когнітивну стабільність населення в умовах воєнних дій потребує подальшого наукового вивчення, що й зумовило вибір згаданої проблематики.

Постановка завдання. Метою дослідження є виявлення та систематизація ключових напрямів адаптації українських фабрик думок до умов війни, розкриття їхньої ролі у забезпеченні суспільної витривалості, протидії дезінформації та формуванні міжнародної суб'єктності держави в глобальному медіапросторі. Для досягнення поставленої мети окреслено такі завдання: проаналізувати еволюцію функцій та головні етапи адаптації українських аналітичних центрів до умов воєнного стану; розкрити їхню роль у зміцненні

суспільної адаптивності й забезпеченні когнітивної безпеки громадян; вивчити інструментарій та методи інформаційної протидії дезінформаційним кампаніям агресора; визначити внесок експертних спільнот у формування міжнародної суб'єктності та просування національних інтересів України на глобальній арені.

Наукова новизна полягає у комплексному аналізі процесу трансформації інформаційної функції українських фабрик думок під впливом воєнних викликів, що дозволило вперше обґрунтувати їх перетворення на активного суб'єкта інформаційної протидії через прикладні формати.

Виклад основного матеріалу. Сучасні українські фабрики думок характеризуються поєднанням вивчення широкого кола економічних, політичних та соціальних питань, що дозволяє розглядати їх як багатоаспектне явище в системі публічного управління. Вітчизняні вчені наголошують, що така багатоаспектність діяльності осередків зумовлена різноманітністю їхніх цілей, правового статусу та каналів фінансування [13]. Означена специфіка створює надійне підґрунтя для вироблення ефективних управлінських рішень, що базуються на суспільних пріоритетах.

Російсько-українська війна стала для вітчизняних експертних центрів не лише випробуванням інституційної стійкості, а й моментом різкого розширення їхньої суспільної ролі. У мирний період аналітичні структури України переважно зосереджували увагу на дослідженнях публічної політики, реформ, зовнішньої політики, безпеки, економіки, демократичного розвитку, місцевого самоврядування й медіапроцесів.

Еволюція аналітичних осередків прискорилася після 2014 р. як реакція на гібридні виклики та набула принципово нової динаміки з початком збройної агресії після 24 лютого 2022 р. В умовах повномасштабного вторгнення до переліку їх пріоритетів додалися нові завдання: експертне пояснення воєнно-політичних подій у режимі реального часу, системна протидія дезінформаційним кампаніям та інформаційно-психологічним операціям (ІПСО), аналітичний супровід прийняття оборонних та безпекових рішень, міжнародна адвокація української позиції, оперативна фіксація та аналіз змін суспільних настроїв, підтримання стійкості національного інформаційного простору [1; 10].

Українські фабрики думок опинилися в ситуації, коли аналітична діяльність перестала бути лише сферою довгострокових досліджень і перетворилася на щоденну роботу в умовах воєнних

викликів. Потреба в експертному поясненні подій стала надзвичайно високою як усередині країни, так і на міжнародному рівні. Саме тому українські центри почали одночасно працювати в кількох напрямках, як от:

- 1) вироблення стратегічної аналітики;
- 2) спростування маніпуляцій;
- 3) підготовка матеріалів для іноземної аудиторії;
- 4) консультування державних інституцій;
- 5) участь у міжнародних форумах;

6) інформаційне супроводження тем, пов'язаних із безпекою, відновленням, санкціями, мобілізацією ресурсів і суспільною стійкістю [15].

Інформаційну протидію у цьому аспекті слід розуміти не лише як спростування фейків. Йдеться про значно ширший процес захисту інформаційного простору, у якому аналітичні центри продукують перевірену аргументацію, руйнують ворожі наративи, подають події війни крізь призму комплексного аналізу, формують контекст інтерпретації та забезпечують інтелектуальну присутність України у світовому дискурсі. Н. Громадська зауважує, що в умовах повномасштабної війни роль сучасних українських think tanks посилилася саме через здатність працювати на перетині експертного аналізу, громадянської мобілізації та міжнародної комунікації. Відповідно, інформаційний спротив має не лише захисний, а й наступальний характер, оскільки пов'язаний із просуванням української позиції в глобальній публічній сфері [1].

Одним із найважливіших напрямів роботи вітчизняних мозкових центрів став опір дезінформації. Російська агресія супроводжується багаторічною кампанією маніпуляцій, фальсифікацій, зміщення смислів, нав'язування пропагандистських інтерпретацій і підриву довіри до українських інституцій. У цій ситуації аналітичні центри й пов'язані з ними дослідницькі майданчики взяли на себе функцію системного моніторингу інформаційних атак, підготовки аналітичних матеріалів щодо ворожих наративів і вироблення аргументованих підходів до захисту інформаційного простору України [4]. За таких умов аналітичний продукт трансформується у дієвий інструмент інформаційної оборони, оскільки захищає суспільство через пояснення механізмів маніпуляції, виявлення деструктивних інформаційних впливів та посилення суспільної стійкості до пропаганди [11]. Ілюстрацією такої роботи може бути викриття масштабної операції «Doppelgänger» (Двійник). Українські аналітичні центри спільно з міжнародними партнерами виявили мережу фальшивих вебресурсів, які мімікували під автори-

тетні світові медіа для поширення дезінформації. Результатом згаданого аналітичного процесу став деталізований звіт, який розкрив технологію створення клонів авторитетних світових медіа. Цей інтелектуальний продукт не лише допоміг нейтралізувати ворожі схеми, а й сформував доказову базу для міжнародних санкцій проти розробників маніпулятивних систем [5].

Інформаційна протидія також проявилася у зміні жанрів аналітичної роботи. Якщо в період гібридної агресії (2014–2021 рр.) переважно домінували розгорнуті огляди, policy papers, довідки та експертні статті, то після початку повномасштабного вторгнення (2022 р.) відбулася кардинальна жанрова трансформація у бік оперативності та візуалізації. Українські фабрики думок значно активніше стали використовувати короткі аналітичні формати, інфографіку, роз'яснювальні відео, дайджести, оперативні коментарі, фактчекінгові матеріали, мапи, трекери реформ, аналітичні стрічки подій і щотижневі огляди дезінформації. А. Корнієнко, вивчаючи роль мозкових центрів у формуванні інформаційного простору України, акцентує увагу на потребі поєднання аналітичної глибини з ефективним форматом поширення результатів. У воєнний період ця потреба надзвичайно загострилася, адже швидкість комунікації напряму впливає на стійкість суспільства до інформаційних атак [4]. Прикладом такої жанрової трансформації є діяльність Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, який замість розлогих щорічних звітів перейшов до підготовки щоденних дайджестів «Сьогодні» та оперативних спростувань у форматі карток для соціальних мереж. Ці поточні огляди стали ефективним фільтром, що допомагає структурувати хаотичний потік новин у цілісну, логічну картину дня та оперативно заповнює інформаційні вакууми, не залишаючи простору для ворожих маніпуляцій. Активне використання різних інтерактивних мап та відеороз'яснень дозволило середку максимально швидко й зрозуміло доносити складні висновки до мільйонної аудиторії [14]. Зрештою, синтез глибокої аналітики та динамічних медіаформатів перетворив інтелектуальний продукт на вагомий ресурс, цілком спроможний успішно протистояти інформаційним загрозам у режимі реального часу.

Суттєву роль у воєнний період відіграють центри, які поєднують аналітику з дослідженням громадської думки [1]. Саме на тлі війни особливо загострилася потреба в точному розумінні суспільних настроїв, моральної стійкості, рівня

довіри, готовності до тривалого опору, ставлення до безпекових рішень та бачення майбутнього держави. У працях, присвячених сучасному розвитку українських фабрик думок, підкреслюється, що їхня ефективність в умовах воєнного стану безпосередньо залежить від здатності безпосередньо поєднувати аналітичну роботу з виявленням суспільних запитів та інтерпретацією громадських очікувань. За таких умов фабрика думок виступає інструментом захисту від спрощених або маніпулятивних трактувань суспільної думки, замінюючи емоційні оцінки виваженням і доказовим аналізом [15]. Вдалим прикладом того є діяльність Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. Зокрема, дослідження «Свобода, безпека, добробут» (2025) показало, як в умовах війни закладається новий морально-ціннісний фундамент нації. Аналітики організації довели, що для 60% громадян України основним пріоритетом залишається свобода, а не матеріальні блага. Означений аналітичний документ дозволяє державі та зарубіжним партнерам спиратися на реальний ціннісний профіль суспільства, а не на спрощені медійні припущення [2].

Інформаційна протидія вітчизняних мозкових центрів має і досить виразний ціннісний вимір. Умови війни вимагають від аналітичних інституцій не формальної нейтральності між агресором і жертвою, а професійної порядності, фактологічної достовірності й послідовного захисту принципів міжнародного права. Саме тому аналітична робота сьогодні поєднує фахову неупередженість щодо методології наведення даних із чіткою громадянською позицією. Про це, зокрема, свідчить діяльність Національного інституту стратегічних досліджень, який у доповідях про суспільство, що змінюється під впливом війни, перетворює складні дані на концепти національної витривалості [8]. У свою чергу, Центр Разумкова через глибоку аналітику в журналі «Національна безпека і оборона» демонструє, як професійна об'єктивність допомагає світовій спільноті усвідомити реальну ціну української витривалості та безальтернативність захисту міжнародного права.

Окремої ваги набирає і громадянський вимір діяльності українських think tanks. На відміну від класичних підрозділів закритого типу, вони функціонують як частина ширшої екосистеми громадянського суспільства. Науковиця К. Кандагура зауважує, що неурядові аналітичні центри виражають думку громадськості у взаємодії з державним управлінням [3]. Згадана функція проявляється у тому, що вони не лише роз'яснюють сус-

пільству зміст державних рішень, але й передають у публічний простір запити громадян, волонтерських спільнот, ветеранського середовища та регіональних громад, які безпосередньо переживають наслідки війни. Завдяки цьому можливо трансформувати часто емоційні або фрагментарні вимоги соціуму у конкретні плани галузевих перетворень та інструменти просування суспільних інтересів. У такий спосіб мозкові центри зменшують розрив між державним апаратом і запитом «знизу», виступаючи гарантом того, що голос найбільш вразливих категорій населення буде почутий на рівні прийняття стратегічних рішень. Подібне посередництво є запобіжником проти соціальної напруги, оскільки забезпечує всеохопність політики навіть у критичних обставинах.

Воєнні реалії змінили і тематичну структуру аналітичних осередків. Значно посилюється безпековий сегмент. А. Шевченко показує, що незалежна експертиза дедалі відчутніше впливає на безпекове планування, розроблення сценаріїв оборонного розвитку та оцінювання стратегічних пріоритетів. Це означає, що аналітичні центри інтегрувалися до інфраструктури вироблення рішень у сфері національної безпеки [9]. Зокрема, експертна діяльність зосередилася на аналізі OSINT-даних (моніторингу та критичному аналізі інформації з офіційних і відкритих джерел), вивченні тактичних алгоритмів ворога та розробці рекомендацій щодо впровадження інноваційних технологій у сектор оборони. Окрім суто військового аспекту, фабрики думок стали ключовими розробниками концепцій «м'якої безпеки», що охоплюють енергетичну автономність громад, кіберзахист критичної інфраструктури та сценарії деокупації територій. Розширення функціоналу перетворило аналітичні структури на інтелектуальний тил, здатний забезпечувати державу багатоваріантними прогнозами в умовах високої невизначеності.

Паралельно посилюється міжнародний вимір діяльності. Війна зробила зовнішню аудиторію одним із центральних адресатів української аналітики. Звідси активізація численних англomовних публікацій, участі у міжнародних форумах та співпраці з авторитетними закордонними інституціями. Матеріали Центру Разумкова ще до 2022 р. фіксували включеність вітчизняних аналітичних центрів у світові інтелектуальні мережі. Після повномасштабного вторгнення ця інтеграція набула нового змісту – представлення унікального досвіду опору та інтелектуальне обґрунтування національних потреб на міжнародній арені.

Україна дедалі частіше розглядається не лише як об'єкт дослідження, а й як джерело знання про інформаційну оборону [12]. Це фактично змінило роль вітчизняних мозкових центрів зі споживачів західних методологій на активних генераторів експертного знання.

Помітною рисою сучасної діяльності фабрик думок стала їхня залученість до розроблення рішень у сферах повоєнного відновлення, енергетичної безпеки та євроінтеграції. Аналітичні структури протягом 2024–2025 рр. активно готували матеріали щодо різних сценаріїв відбудови, реформування сектору безпеки та відновлення людського ресурсу. Саме в цій роботі виявляється здатність поєднувати кризове реагування з довгостроковим плануванням. Так, українські аналітичні центри долучилися до розробки галузевих стратегій згідно з Планом відновлення України, представивши сценарії модернізації енергетичної системи за стандартами ЄС, які стали основою для подальших міждержавних домовленостей. Отже, сучасна фабрика думок є не лише спостерігачем, а й активним суб'єктом інституційних перетворень.

Водночас варто враховувати і той факт, що війна не усунула старі проблеми українських аналітичних центрів, а й у низці випадків навіть спричинила їх загострення. Зокрема, йдеться про хронічну фінансову вразливість (залежність від грантів), кадрове виснаження та необхідність багатозадачності через поєднання дослідницької, консультативної, медійної та міжнародної діяльності. Сучасні українські аналітичні центри функціонують у складному середовищі, де необхідність підтримання інституційної стійкості та збереження високих професійних стандартів супроводжуються гострим суспільним попитом на оперативну експертизу. Тому інформаційний спротив вимагає не лише якісного аналітичного продукту, а й значної організаційної витривалості [1].

Висновки. За результатами дослідження можна підсумувати, що під тиском загроз повно-

масштабної війни українські фабрики думок пройшли шлях глибокої трансформації: від пасивного експертного спостереження до активної інформаційної оборони. Інформаційна протидія стала домінуючим вектором їхньої діяльності, перетворивши ці інституції на ключовий елемент «когнітивного щита» нації. Цей захисний механізм забезпечує стійкість як внутрішнього медіапростору через викриття ворожих маніпуляцій, так і збереження позитивного міжнародного іміджу держави в умовах інтенсивних пропагандистських атак. Превалюючий статус інформаційної протидії спричинив перехід до моделі «швидкої аналітики». Успішні формати провідних осередків (зокрема Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки) підтверджують, що візуалізований, лаконічний та оперативно поширений контент (дайджести, інфографіка, картки-спростування) є значно ефективнішим інструментом протидії сучасним ПІСО, ніж розлогі класичні звіти. Одночасно глибокі дослідницькі проекти (як-от викриття операції «Doppelgänger») трансформувалися у специфічну «когнітивну зброю», що дозволяє не лише нейтралізувати загрози, а й наносити агресору відчутних репутаційних втрат на міжнародній арені.

Узагальнюючи, слід наголосити, що діяльність сучасних вітчизняних think tanks у системі національної безпеки, попри виклики кадрового виснаження та фінансової нестабільності, набула важливого значення, оскільки вони довели здатність перетворювати фахове знання у дієвий інтелектуальний ресурс для захисту державного суверенітету в інформаційній сфері. Отже, в умовах повномасштабної агресії інформаційна протидія стала не просто пріоритетним завданням, а фактично головною передумовою функціонування аналітичних інституцій, яка дозволяє їм одночасно забезпечувати інтелектуальну стійкість суспільства та виступати повноцінними суб'єктами української публічної дипломатії у світі.

Список літератури:

1. Громадська Н. Аналітичні центри як суб'єкти інформаційного спротиву в умовах повномасштабної війни. Політичні технології інформаційної війни: вітчизняний та світовий аспекти: монографія / за заг. ред. С. О. Шмаленка. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. С. 156–172.
2. Демініціативи 2025: Свобода, безпека, достаток: думка українців під час війни: аналіт. звіт / Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва. Київ, 2025. URL: <https://dif.org.ua/article/svoboda-bezpeka-dostatok-dumka-ukraintsiv-pid-chas-viyni>
3. Кандагура К. С. Неурядові аналітичні центри як інструмент вираження думки громадськості у взаємодії з державним управлінням. *Вісник НАДУ при Президентіві України*. 2010. № 3. С. 132–139.
4. Корнієнко А. Ю. Роль інформаційно-аналітичних центрів у формуванні інформаційного простору України : кваліф. робота / ВНУ ім. Лесі Українки. Луцьк, 2025. 82 с.

5. Операція «Doppelgänger»: два роки антиукраїнської пропаганди / О. Півторак; ГО «Детектор медіа». Київ, 2024. URL: https://detector.media/propahanda_vplyvy/article/231753/2024-09-05-operatsiya-doppelganger-dva-roky-antiukrainskoi-propagandy/
6. Роль та види аналітичних центрів у системі прийняття державних рішень: інформ. довідка / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ, 2024. 12 с.
7. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні у 2024 – на початку 2025 рр.: аналіт. доп. / [Каплан Ю., Валевський О., Здіорук С. та ін.]; за ред. В. Потапенка, Ю. Каплан, В. Токмана. Київ: НІСД, 2025. 56 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-12/ad_grom_susp_2024-2025_221225.pdf
8. Суспільство, трансформоване війною: аналіт. доп. / [О. А. Корнієвський та ін.]; за наук. ред. О. А. Корнієвського. Київ: НІСД, 2025. 142 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-05/analit_dop_suspilstvo_transform_viynoyu_na-sayt_final-pravki_13_05_25.pdf
9. Шевченко А. В. Вплив незалежних аналітичних центрів на формування оборонної стратегії України в умовах тривалої війни. *Стратегічні пріоритети*. 2026. № 1. С. 12–24.
10. Якименко Ю., Рачок А. Аналітичні центри сьогодні й завтра: погляд з України / Центр Разумкова. 2021. 1 липня. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/analytichni-tsenyry-sogodni-i-zavtra-poglyad-z-ukrainy>
11. Якименко Ю. Україна-2021: виклики та загрози (аналітичні оцінки). Київ : Центр Разумкова, 2021. 112 с.
12. Civic Space Report 2024: Horizontal Analysis / European Civic Forum. Brussels, 2024. 86 p.
13. Fedotova O., Akobiy D. Information and analytical centres of Ukraine: specifics activity and classification. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2024. № 130. Pp. 114–119. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10975367>
14. Spravdi: аналітика, дослідження / Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Київ, 2026. URL: <https://spravdi.org/doslidzhennya-ta-analika/doslidzhennia/>
15. Think tanks as civil society organisations in Ukraine / Institut für Europäische Politik. Berlin : IEP, 2023. 32 p.

Fedotova O. O., Oliynyk I. V. INFORMATION COUNTERACTION AS A DOMINANT TREND IN THE FUNCTIONING OF UKRAINIAN THINK TANKS UNDER THE CONDITIONS OF A FULL-SCALE INVASION

This article provides a comprehensive analysis of the transformation of Ukrainian think tanks' activities amidst full-scale Russian aggression. It substantiates the thesis that under the pressure of wartime challenges, information counteraction has evolved from a supporting function into a dominant vector of domestic expert centers' operations. The authors demonstrate that the modern structure of analytical activity has integrated research functions directly into the national security system, turning think tanks into a full-fledged cognitive shield of the state. The study provides in-depth coverage of the methodological toolkit's adaptation to the requirements of martial law. By identifying the regularities of the analytical product's genre evolution, the research records a transition from classic reports (policy papers) to concise applied formats, such as operational digests, interactive maps, video explanations, and digital cards for social media. Drawing on the activities of the Center for Strategic Communication and Information Security (the Spravdi project) and other leading institutions, the authors demonstrate how the speed and visualization of communication enhance the cognitive resilience of society against hostile information and psychological operations (IPsyOps). Special attention is paid to the international dimension of Ukrainian think tanks. The article exposes the mechanisms of their participation in debunking global disinformation campaigns, particularly the large-scale Operation «Doppelgänger». It is proven that the preparation of an evidence base for international sanctions has become a manifestation of Ukraine's new intellectual agency on the world stage. Furthermore, the study argues that combining methodological impartiality with a clear value-based position does not weaken the objectivity of expertise but, on the contrary, increases its public significance and effectiveness as a tool of public diplomacy. The conclusions emphasize that despite financial challenges and personnel exhaustion, domestic think tanks successfully transform expert knowledge into a powerful instrument of international influence and strategic planning. Acting as architects of Ukraine's post-war reconstruction, they serve as guarantors of its democratic development.

Keywords: think tanks, analytical centers, information counteraction, cognitive resilience, disinformation, public diplomacy, intellectual agency, full-scale war.

Дата першого надходження статті до видання: 16.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 01.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026